

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI
Halina Bortnowska-Dąbrowska
Janusz Grzelak
Michał Nawrocki
Marek Antoni Nowicki
Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI
Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Jerzy Ciemniewski
Sekretarz: Adam Bodnar
Skarbnik: Elżbieta Czyż
Członek Zarządu: Janina A. Kłosowska

18.08/2010/PK

Warszawa, 28 lipca 2010 r.

Szanowny Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Senatu RP
ul. Wiejska 6
02-902 Warszawa

W związku z wystąpieniem Pana Senatora do Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka o przedłożenie opinii dotyczącej projektu nowelizacji Kodeksu karnego wykonawczego (*druk senacki nr 920*) pozwalamy sobie przedstawić nasze stanowisko w tej kwestii.

Projektowana nowelizacja stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010 r. (sygn. akt P 20/09), stwierdzającego niezgodność przepisu art. 123 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego z Konstytucją w zakresie, w jakim przepis ten dopuszczał odstępnie od minimalnego wynagrodzenia zagwarantowanego w art. 65 ust. 4 Konstytucji. Treść art. 123 § 2 Kkw w obecnym brzmieniu:

„Wynagrodzenie przysługujące skazanemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustala się w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy.

W wypadku przepracowania niepełnej miesięcznej normy czasu pracy lub niewykonania pełnej miesięcznej normy pracy wynagrodzenie wypłaca się proporcjonalnie do ilości czasu pracy lub wykonanej normy pracy. W razie zatrudnienia skazanego w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin zatrudnienia, biorąc za podstawę połowę minimalnego wynagrodzenia.”,

została ustalona ustawą z dnia 24 lipca 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 142, poz. 1380). Celem tej zmiany, dopuszczającej obniżenie wynagrodzenia skazanego do połowy płacy minimalnej, było niewątpliwie spowodowanie, by praca skazanego, jako tańsza, była bardziej atrakcyjna dla potencjalnych pracodawców, a co za tym idzie zwiększyła się liczba skazanych pracujących.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku wykazał zrozumienie dla intencji ustawodawców, jednak stwierdził, że inne wartości opisane w Konstytucji, m.in. takie jak godność człowieka oraz zakaz dyskryminacji stoją w sprzeczności z tą normą prawną i w związku z tym ją uchylił. Obecna nowelizacja przywraca stan prawny sprzed zmiany z 2003 r.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka w oczywisty sposób uznaje konieczność i celowość zastąpienia przepisu uchylonego przez Trybunał Konstytucyjny innym przepisem prawnym niesprzecznym z Konstytucją. W tym zakresie proponowane przez projektodawcę brzmienie przepisu art. 123 § 2 Kkw spełnia swoje zadanie, gdyż likwiduje możliwość ustalenia wynagrodzenia skazanego na poziomie mniej korzystnym, niż płaca minimalna. Trzeba jednak pamiętać, o czym także wspomniał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu swojego wyroku (str. 14), że władze państwowe powinny szukać innych, alternatywnych środków obniżania kosztów pracy osób skazanych, nieprowadzących do obniżenia wynagrodzenia za pracę poniżej wynagrodzenia minimalnego. Dlatego Helsińska Fundacja Praw Człowieka, mając świadomość, że postulat ten wychodzi poza ramy projektowanej nowelizacji, pozwala sobie anonsować konieczność podjęcia prac nad systemem zapewnienia zwiększenia zatrudnienia osób skazanych.

Magdalena Nęcecki,

Danuta Przywara
Przywara
Prezes Zarządu